

τοῦ ἀηδονιοῦ. Ἐύρισκαν παντοῦ φιλόξενη ὑποδοχή καὶ ἡ κατάστασή τους, ἡ φαινομενικὰ ταπεινὴ, τοὺς ἀνύψωνε περισσότερο. Ὁ ἥρωας ἐχειροκροτοῦσε τὰ τραγοῦδια τους καὶ ὁ κατακτητὴς ἔδειχνε οὐρανόμω στὸν ποιητὴ, ἐπειδὴ καταλάβαινε πῶς δίχως αὐτὸν ἡ τριτοῦδου προσωπικότητά του δὲ μπορούσε νὰ περάσῃ πάνω στὴ γῆ παρά σὺν ἀνεμοζάλη. Οἱ καρδιές, ποὺ ἀγαποῦσαν, μὲς σὲ τίς ἐπιθυμίες τους καὶ σὲ τίς χαρές τους, ἐδοκίμαζαν αἰσθημάτων γλυκὰ, σὺν ἐκεῖνα ποὺ ἔβγαναν ἀπ' τὰ ἐμπνευσμένα χεῖλη τους· ἀκόμη καὶ ὁ πλούσιος δὲν ἔδινε ἀξία στὰ πλοῦτη του, στὰ εἰδωλά του, παρά ἐπειδὴ τοῦ παρονοιάζονταν μὲ τὴ λάμψη, ποὺ τοὺς ἐχάρριζε τὸ πνεῦμα τοῦ ποιητῆ. Τέλος ποῖος ἀνύψωσε τὸν ἄνθρωπο ἴσαμε τοὺς θεοὺς καὶ ποῖος ἔκαμε τοῦτους νὰ κατεβῶνε στὴ γῆ, παρά ὁ ποιητὴς;

Τέτοια ἦταν ἡ πνευματικὴ κατάσταση τοῦ Βίλεμ. Τὸ πάθος, ποὺ ἐνόμιζε πῶς τὸ εἶχε δαμάσει, ξαναγεννιόταν ζωντότερο. Ἐφτανε μιὰ λέξη, ἕνα περιστατικὸ νὰ τὸν ξαναφέρει σὲ τίς ἰδέες, ποὺ ἀγωνίζονταν νὰ τὶς διώξῃ. Ὁ γέρο-Μάιστερ, μὴν ξέροντας τὴν αἰτία τῆς ἀρρώστιας του, δὲν μπορούσε νὰ φαντασθῇ, πῶς ἕνας νέος ποὺ ἔδειχνε ἰσάματα προτερήματα γιὰ τὸ ἐμπόριο, εἶχεν ἐνοικια τὸσο λίγο περὶ. Μολοντοῦτο στοχαζόταν, ὅτι τὰ ταξίδια θάφεραν ἴσως κάποια ἀλλαγὴ σ' αὐτὴ τὴν ἀμιλησία, σ' αὐτὴ τὴ θλίψη, ποὺ δὲν ἦταν σὺνηθὰ τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ χαρακτῆρα τοῦ γιου τοῦ. Κι' ὁ Βίλεμ ὁ ἴδιος ὁμολογοῦσε ἀπὸ μέσα του, πῶς αὐτὸ ἦταν τὸ καλλίτερο μέσο γιὰ ν' ἀποφύγῃ τοὺς πειρασμοὺς ποὺ τὸν ἐνοχλοῦσαν πάλι. Ὁ γέρο-Μάιστερ λοιπὸν καὶ ὁ συντάκτης του δὲν ἐκοπίσαν νὰ τὸν πείσουν.

(Ἔχει συνέχεια)

(Μετάφραση ΗΛ. Π. Β.)

ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΤΟΥ

Σ' ἕνα ἄρθρο μου μὲ τὸν τίτλο «Μεταπολεμικοὶ Στοχασμοί», ποὺ εἶχε δημοσιευθῆ στὸ πρῶτο φύλλο τοῦ «Νουμά», γράφοντάς γιὰ τὴν ἀλλαγὴ, ποὺ γίνεσθε τίς ἰδέες καὶ στὰ ἰδανικά τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ γιὰ τὴ συνακόλουθη ἀλλαγὴ, ποὺ θὰ γίνῃ στὴν κρίση μας γιὰ τοὺς ποιητὲς καὶ καλλιτέχνες, ποὺ τὸ ἔργον τους στηρίζεται στὰ ἰδανικά αὐτά, διατύπωση καὶ τὸ συμπερασματικὸ στοχασμὸ. «Σήμερα π. χ. ἡ ἰδέα τῆς στενῆς πατρίδας συνταυτισμένη μὲ τὴν ἰδέα τοῦ Κράτους... ἀρχίζει νὰ ξεπέφτῃ στὴν κρίση μας καὶ στὸ λογικὸ μας, ἀρχίζει νὰ μᾶς φαίνεται σὺν κάποιον ἔξω ἀπὸ τὴν ἀνώτερη ἠθικότητα τῆς ἀνθρωπότητος. Κι' ὅταν ἔχομε τέτοια ἀντίληψη τῆς ἰδέας τῆς πατρίδας, πῶς θὰ μπορῇ νὰ μᾶς συγκινήσῃ ὁ πατριωτισμὸς ἔξωφρα τῶν «Περσῶν» τοῦ Αἰσχύλου... καθὼς καὶ ὅποιοδήποτε ἄλλο πνευματικὸ δημιούργημα, βγαλμένο ἀπὸ ἰδεολογία, ποὺ σήμερα ἡ αἰρία δὲ θὰ τὴν τιμοῦμε;»

Ὁ κ. Σπ. Μελάς γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὴ σοσιαλιστικὴ κίνηση (δηλαδὴ αὐτὸς θαρρεῖ πῶς τὴ χτυπάει) γράφει. «Ὁ Αἰσχύλος δὲν ἀξίζει πέντε παράδες διὰ τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Εἶνε νοικοκύρης... εἶνε ἀστὸς... Εἰς Ἑλληνικὸν περιοδικὸν τοῦλάχιστον, ὅπερ ἐμνήθη ἔσχατως εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Μπολσεβικισμοῦ, ἐξεδάσαμε μὲ πολλὴν ἰλαρότητα καὶ τοῦτο σὺν τοῖς ἀ-

λοις, ὅτι δὲν κισθανόμεθα πλέον τοὺς «Πέρσας» του, αὐτὸ τὸ λαμπρὸν δραματικὸν ποίημα τῆς κοσμοϊστορικῆς νίκης. Δὲν εἶνε σοσιαλιστικόν. Εἶνε τὸ ἄνθος τῆς ἐθνικῆς ἀγῶνος κλπ.»

Ἡ παρὰμύρφωση καὶ τῶν λόγων μου καὶ τοῦ συλλογισμοῦ μου εἶνε φανερὴ. Ἐμένα ὁμως δὲ μὲ ξαφνίζει. Τὸ πρῶγμα τὸ συνηθίζει παραπολὺ ὁ κ. Μελάς. Γιὰ νὰ κἀν πνεῦμα (χωρὶς ὁμως καὶ νὰ καταλαβαίνῃ, ὅτι μὲ τὸ νὰ κἀν κανεὶς πάντα πνεῦμα δείχνῃ τὴν ἔλλειψη πραγματικῆς ἀξίας του) παρὰμυρφώνει τὰ λόγια, τίς ἰδέες τῶν ἄλλων. Τὸ συνήθισε τόσο, ὥστε νὰ παρὰμυρφῶνῃ καὶ τὰ λόγια ξένων συγγραφέων, ποὺ παραθέτει στὰ διάφορα γράφόμενά του, παρὰμυρφώνει τίς δικῆς του ἰδέες, τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ του. Βρῆτε ἂν μπορῆτε ἕνα Μελά, ποὺ νὰ εἶνε ὁ ἴδιος σὲ τίς γνώμες του διὰ ἡμέρας μονάχα. Τώρα τελευταῖα ὁμως ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ συνεργάζεται μὲ παραλίθους (Ἐταιρεία Ἑλληνικοῦ Θεάτρου) καὶ ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ κἀν μικρὴ γνωριμία μὲ κάποιον ἔργο τοῦ Λεονάρδου Μπωλιέ (μὲ τὴ μεσολάβηση, καθὼς λένε, τοῦ οἰκονομολόγου κ. Λεόντ. Οἰκονομίδη) ἐνοιωσε πῶς ὁ ἄνθρωπος, ὅτι εἶνε «νοικοκύρης» καὶ ὅτι τόσο καιρὸ παρὰμυρφώνει τὸν ἑαυτὸ του. Κ' ἔτσι ἔρχεται μὲ παραποίηση τῶν στοχασμῶν τῶν ἄλλων νὰ διαιολογήσῃ τὴν ἀστικὴν τὴν πίστη καὶ νὰ μᾶς κἀν καὶ ἐμᾶς νὰ πιστεύομε, ὅτι ἔστι πῶς τὴν ὄντοτάτα του. Νὰ τὴ χαιρέται καὶ νὰ τὸν ὀδηγῇ πάντα νᾶναι ἄνθρωπος τόσο καλῆς πίστεως, ὅσο καὶ ὅταν γοῶσιν: «Κατὰ τὸ σύστημά των (τῶν σοσιαλιστῶν δηλαδὴ) ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται πρῶτον ἀπὸ στόμαχον, δεύτερον ἀπὸ στόμαχον, τρίτον ἀπὸ στόμαχον.»

Νὰ συζητήσομε ἄλλο μὲ τὸν κ. Μελά ἐπάνω σὲ τέτοια ζητήματα δὲν τῶχομε σκοπὸ ἐπειδὴ νοιώθομε πῶς δὲ θὰ τὰ θγάνομε πέρα μ' ἀνθρώπους, ποὺ τῶχοι τὸ φυσικὸ τους νᾶναι στὴ συζήτησίν τους κακόπιστοι. Μήτε καὶ θὰ τοῦ ἀπαντήσομε τίποτε σ' ὅσα καὶ ἂν γράψῃ, ἐπειδὴ ξέρομε πῶς τὸ καθεὶ τὸ κάνει ἀφορμὴ νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, ὅσο καὶ νὰ παρὰμυρφῶνῃ ἰδέες, στοχασμοὺς ἄλλων γιὰ νὰ λέῃ ὅτι τὸν συμφέρει καὶ ὅτι τοῦ ἀρέσει, καὶ δὲν ἔχομε καθόλου καιρὸ νὰ ἐξυτηροῦμε τίς μικροαδυναμίες του.

ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Μαθαίνομε θετικὰ πῶς τὸ «Ἀριστεῖο» τῶν Γραμμάτων τὸ παίρνει ἐφέτος ὁ ποιητὴς τῶν «Τραγοιδιῶν τῆς Φυλακῆς» κ. Ἰ. Μ. Λαμβέρτης. Πρῶτος ἐπιλαχὼν ἔρχεται ὁ κ. Ρ. Φιλύρας.

— Ἴσως στὸ ἐρχόμενο φύλλο, ἂν ἔχομε τόπο, δημοσιεύσομε καὶ ἄλλα τραγοῦδια ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Bonosenectius «Μύρδην» — Φίγδην». Λυπούμαστε ποὺ μᾶς εἶναι δύσκολο νὰ ξανατυπώσομε ὁλόκληρον τὸ ἀθάνατον βιβλίον.

— Ὁ «Νουμάς» ἀναγκάζεται νὰ δηλώσῃ, μιὰ γιὰ πάντα, πῶς δὲ θ' ἀσχοληθῇ ποτὲ μὲ διάφορους Βωμολόχους νεανίσκους ποὺ πρὶν μάθουν ἀκόμα νὰ γράφουν ἄρχισαν ν' ἀσεβοῦν.